

Nagy Zopán

Totemek, őrzők, fényemberek

Baji Miklós Zoltán
legújabb művei
nyomán

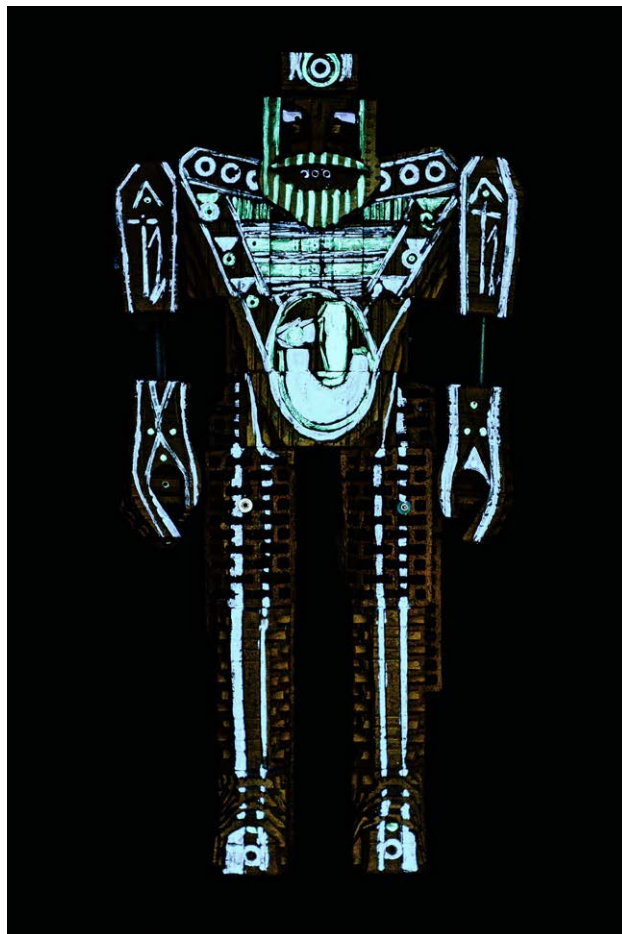
Munkácsy Mihály Múzeum,
Békéscsaba

BMZ, az idén, december 6-án hatvanéves, intermedialis művész, 2021. Szent Mihály napjára elkészített szobrait lakóhelye jeles intézményének, a Munkácsy Mihály Múzeumnak ajándékozta, és a három életnagyságú téglaszobrot az épület lapos tetején állította ki/fel.

A *Neosámán* álmot látván jelenéstéglákból Őrzőket épít, lelki kísézőket farag és csiszol, majd művészalakoknak, nagy egyéniségeknek állít mű- (illetve valódi) emléket. Tisztítja az álmot, csendesíti a valóban látott kivetüléseket – s a káprázat rezgéshulláma beáram-

lik egy-egy kiválasztott kehelyformába. Az alkotó az erőket kitágított tudataurájába hívja, tereli, a démoni torzulásokat, sötét foltokat elűzi, a negatív zónákat, a szipolyozó nyüzsgéseket kifüstöli, és az álmodott alakot flexírozza, továbbcsiszolja, finomítja.

BMZ elhatározta, hogy három, Békéscsabához kötődő, általa tisztelt, Mihály keresztnévű képzőművész „emlékőrző totemét” készíti el. Ezek a szobrok a csaknem tíz évvel ezelőtt indított *Téglaprojekt* kiteljesülésének is tekinthetők. A speciális B/3-as, rácsos, raszterhálós szerkezetű blokkotéglák technikai karakterét

BMZ: Schéner Mihály
szobra, 2021,
Fotó: Krajcsó László
A művész jóvoltából
←←

BMZ: Schéner Mihály
szobra sötétben, 2021
Fotó: Krajcsó László
A művész jóvoltából
←

↑
 BMZ: *A négy Műugróból az egyiket elneveztem Ha-Nocri*nak, akvarell, karton, 75x106 cm, 2020
 A művész jóvoltából

kihasználva igyekezett a megidézett személyiségek jegyeit is beépíteni a három, korábban már kidolgozott felépítményű törzsre helyezett szoborba. A B/3-as blokk téglából, válaszfaltéglából készített „töltégek” a szobortestek belsejébe rejtett vas menetszárakkal húzta össze, felületüket foszforeszkáló, éjjel világító festékekkel díszítette, majd védő patinaként kőbalzsammal fújta le.

A világhírű Munkácsy, a festő-garabonciás Schéner és a mítoszépítő Gubis alakjai előtt BMZ úgy tiszteleg, hogy a szobrászati konvenciókat föllazítja, a világi és a spirituális elemeket összevonja, a sajátos útvonalon haladó életrészek kivetüléseit statikus állapotú téglakompozíciókba szerkeszti – és a meghatározó régióba helyezi. Bal oldalon áll Gubis Mihály szobra, amely az alkotó egykori mestere, alkotótársa, barátja emlékét őrzi. Középen Munkácsy Mihály toteme emelkedik, a rendezői jobbon pedig Schéner Mihály alakja áll.

A művek karakterelemei mindhárom szobor esetében hasonlóak. A fejknél a művészre jellemző szakáll és bajusz kiemelése, az általa teremtett egyedi jel vagy jelkép felhasználása, valamint a születése dátumához kapcsolódó asztrológiai jelképek megjelenítése a szobortesteken. A3 Mester újra „otthon”! Alapállásban, fölemelve, megvilágítva! Belső fényektől sugározva...

A *Törvényt Oltalmazó Őrizők* a jelképtárban (*Tibeti halottaskönyv*): az ismeretörzők külső szomszédjai, haragvó alakú, külsejű istenségek. A Törvényttest (chossku, dharmakāya): egy a Három Test közül. A megvilágított személyiségnek a Törvény fényes ürességével

egyesülő alakja, mely a Törvény Terében érvényesül, mentes a látszatoktól, gátló fogalmaktól, és korlátlanul, háborítatlanul azonosul a valósággal...

Tucci szerint: *il corpo della infinita Potenzialità spirituale*. Guenther szerint: *authentic dealing with situation*.

Eközben szimultánban BMZ festményjelenései is közelednek, szférákon áthat(ol)va: a *Műugró*, a *Megfeszített* bevezeti a Vénusz-gyűrű óreit, miközben a beavató, a Négy Égtájat őrző robotok is jönnek, s az anyagba tömörített Istennők és Istenek programja szerint próbálják gyógyítani a Világ(ok) sebeit...

Rekvizitumok, ősi gesztusok, ismerősen ismeretlen jeltörödékek, fiktívnek tűnő archaikus jelképek hatványozott kollázshatásban keverednek, s jönnek és jönnek. *Fényemberek* síkban, nem csak Nagypénteken, miközben a *Műugró* mögött testet öltő démon a *Világtojásból* bontakoztatja ki (ismételten megújuló) formaváltó, valós alakját. A négy *Műugróból* az egyik Ha-Nocri, az iniciáléelfolyások, rétegelt maszkok mögött kitaruló, összekapcsolja az emblematisz üzeneteket az érthetetlen érzések kavalkádjával. A metafizikus szivárványokban tündöklő kísérők átjárásokra alkalmas fényhidakat, dimenziósávokat megnyitó isteni perszónifikációk! Átjárások.

A szoboravató szertartást az összművészeti Vatafaka ipari-sámáni formáció hanghalmazokat, repetitív hullámrétegeket audiovizuális robbanásokkal felszabadító ceremóniája zárta, ami BMZ szellemiségéhez méltó, rituális örömnép volt.